

UCHWAŁA NR 19/II/24
RADY GMINY SŁUPNO

z dnia 27 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
na lata 2024 - 2028

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.¹⁾), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2024 – 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Słupno
Rady Gminy Słupno
Pawel Baranowski
Pawel Baranowski

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2023 r., poz. 535, 1693, 1938, 2760 oraz 2754.

Załącznik do Uchwały Nr 19/II/24
Rady Gminy Słupno z dnia 27 maja 2024 r.
w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rozwoju
Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
na lata 2024 - 2028

**LOKALNY PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH I DEINSTYTUCJONALIZACJI
NA LATA 2024–2028**

SŁUPNO

MAJ 2024

Spis treści

Wstęp.....	4
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY / POWIATU	7
1. Struktura społeczna gminy Słupno.....	7
2. Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie działania samorządu wraz z analizą dokumentów strategicznych samorządu i aktów prawa miejscowego w zakresie realizowania usług społecznych	11
II. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH	25
Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług.....	25
III. NIEZBĘDNE DIAGNOZY W ZAKRESIE POTRZEB.....	27
1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, którzy dzięki wzmocnieniu (poszerzeniu katalogu) usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej nie będą wymagali wsparcia w postaci całodobowej opieki instytucjonalnej	29
2. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych, w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej	30
3. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób go potrzebujących oraz zasobów społeczności lokalnej ukierunkowana na poznanie potencjału rozwoju mechanizmów wsparcia w społecznościach lokalnych	31
IV. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH.....	33
1. Obecnie realizowane usługi – zakres i stopień zabezpieczenia potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz dzieci i młodzieży w ramach pieczy zastępczej, osób z	

problemami zdrowia psychicznego oraz osób w kryzysie bezdomności	33
2. Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym	34
3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych, w tym personelu asystencko-opiekuńczego, zarówno w instytucjach, jak i w społeczności lokalnej, pod kątem przejścia z instytucji do opieki środowiskowej	34
4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych	36
V. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG.....	37
VI. ANALIZA KOSZTÓW REALIZACJI PLANU	45
1. Analiza kosztów realizowanych obecnie usług społecznych	45
2. Kalkulacja kosztów realizacji usług po wdrożeniu planu deinstytucjonalizacji usług.....	45
3. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu deinstytucjonalizacji usług	45
VII. DOSTĘPNE ZASOBY DLA REALIZACJI USŁUG.....	43
1. Rola podmiotów we wdrażaniu lokalnego planu rozwoju usług społecznych w gminie Słupno.....	43
VIII. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY	44
1. Wskaźniki rezultatu i produktu.....	44
2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników oraz oceny jego skuteczności i efektywności	45

Wstęp

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian lokalnych polityk społecznych, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych (zmiany w strukturze społecznej, starzejąca się populacja, przeobrażenia rynku pracy, wyzwania pieczy zastępczej, nowe wyzwania zdrowotne i ekologiczne, bezdomność itd.). Po wprowadzeniu w ostatnich latach programów rządowych (m.in. „Program 500 plus”), a następnie wdrożeniu możliwości tworzenia nowej instytucji lokalnej – CUS, aktualnym wyzwaniem staje się proces skutecznej deinstytucjonalizacji usług społecznych w kierunku rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, w miejscu zamieszkania obywateli.

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest procesem, który zapewnia pozytywne zmiany w środowisku. Z wielu analiz i badań naukowych wynika, że usługi społeczne organizowane w społeczności lokalnej i w środowisku zamieszkania przynoszą pozytywne rezultaty i zadowolenie odbiorców.

W dniu 4 kwietnia 2023 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 526/398/2023 przyjął Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji (RPDI) dla Województwa Mazowieckiego na lata 2023 - 2025.

Plan został opracowany przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

Dokument określa strukturę planowanych zmian w zakresie rozwoju usług społecznych zgodnie z wynikiem przeprowadzonej diagnozy regionalnej i może stać się ważnym punktem wyjścia do lokalnych planów deinstytucjonalizacji, realizowanych na poziomie poszczególnych gmin i powiatów w województwie.

Dostępność usług w zakresie wsparcia społecznego i profilaktyki powinna być realizowana z myślą o każdej osobie, która może ich potrzebować, ale szczególne miejsce w społeczeństwie przypisuje się osobom z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem, takim jak: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysach: psychicznym, bezdomności, uzależnienia i przemocy oraz rodziny, w tym dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej. Tym grupom (przede wszystkim) dedykowane są: „Strategia Rozwoju Usług Społecznych. Polityka publiczna

do 2030 (z perspektywą do 2035 r.)” oraz „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”, a na poziomie regionalnym Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji (RPDI)

Deinstytucjonalizacja rozumiana powinna być nie tyle, jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Proces deinstytucjonalizacji programowany jest w perspektywie wielu lat, co powoduje, że zmiany w zakresie dostępności usług i ich koordynacji będą następowały etapowo w sposób:

- a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby), jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym
- b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą
- c) chroniący odbiorców usług przed izolacją od ogółu społeczności
- d) gwarantujący prymat indywidualnych potrzeb mieszkańców gmin nad organizacyjnymi wymogami i procedurami.

Plan regionalny ma zadanie określić działania o charakterze strategicznym, organizacyjnym, doradczym, edukacyjnym oraz finansowym realizowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej i Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie jako działania na rzecz samorządów – gmin i powiatów oraz organizacji społecznych, w tym podmiotów ekonomii społecznej. Głównym źródłem finansowania Planu są środki funduszy europejskich w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 (FEM 2021–2027) i w programie krajowym Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) oraz środki własne Samorządu Województwa Mazowieckiego. Natomiast lokalne plany instytucjonalizacji natomiast będą określały konkretne przedsięwzięcia rozwojowe realizowane i finansowane ze środków własnych JST oraz zewnętrznych źródeł finansowania – wspierane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz FEM 2021–2027.

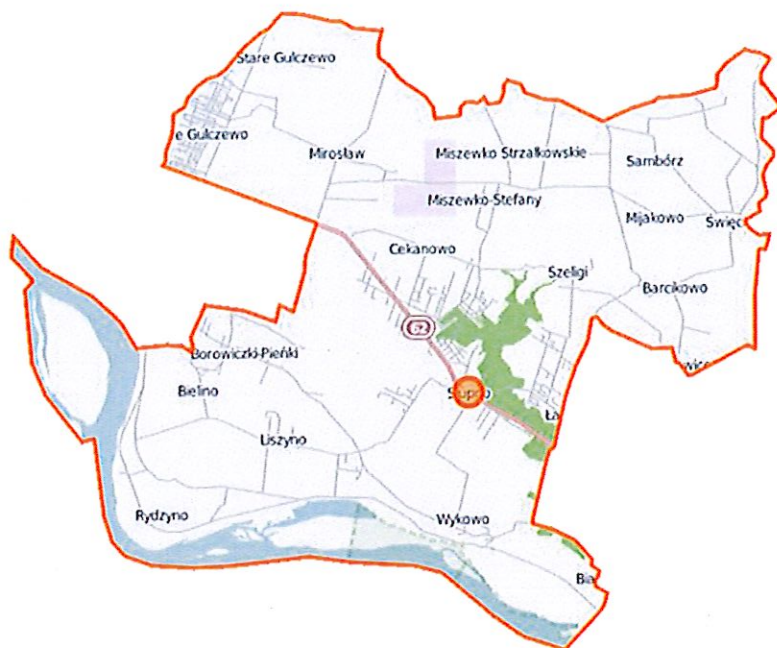
Celem niniejszego planu jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno w zakresie interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze profilaktycznym. Korzyściami dla gminy, wynikającymi z posiadania planu, są:

- analiza potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – odbiorców (osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osób: starszych, z niepełnosprawnościami, w kryzysie psychicznym, w kryzysie bezdomności, a także rodzin i dzieci, w tym dziecka z niepełnosprawnością), jak i potencjalnych dostawców usług społecznych;
- inwentaryzacja istniejących zasobów oraz dokonanie analizy podmiotów instytucjonalnych i organizacji pozarządowych oraz potencjalnych partnerów procesu rozwoju usług społecznych;
- analiza możliwości jednostki samorządu terytorialnego, m.in.: finansowych, lokalowych, a także określenie stanu przygotowania kadr służb społecznych;
- zaplanowanie i wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze profilaktycznym;
- realizowanie zamierzonych, trafnych i uporządkowanych działań w zakresie rozwoju usług społecznych;
- umożliwienie dostępu do środków regionalnych i centralnych Unii Europejskiej;
- stworzenie możliwości dostępu do programów celowych rządu RP.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY / POWIATU

1. Struktura społeczna gminy Słupno¹

Gmina Słupno jest położona w województwie mazowieckim, w powiecie plockim. Bezpośrednio graniczy z Gminą-Miastem Płock.

¹ Dane wykorzystane do analizy pochodzą przede wszystkim ze źródeł pierwotnych i są pozyskane z krajowej statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, raportów opracowanych przez instytucje publiczne) i zasobów informacyjnych Gminy. Do analizy porównawczej wykorzystano oprócz danych z Banku Danych Lokalnych również dane gromadzone w Monitorze Rozwoju Lokalnego2 - narzędziu Związku Miast Polskich, pozwalającym na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju (gmin z grupy porównawczej, tj. Łącka, Rzekunia, Cichanowa- gminy wiejskiej, Siedlec – gminy wiejskiej), charakteryzujących się podobnymi do Słupna możliwościami rozwojowymi

Zgodnie z podziałem administracyjnym kraju gmina Słupno położona jest w powiecie plockim, w województwie mazowieckim. Słupno to gmina dobrze wykorzystująca potencjał mieszkańców, usytuowanie geograficzne i zasoby środowiska. To społeczność budująca konstruktywną współpracę z innymi samorządami, w tym szczególnie z Płockiem, oraz podmiotami społecznymi i gospodarczymi. To również wspólnota ludzi będących u siebie.

Słupno jest atrakcyjnym i komfortowym miejscem do mieszkania, rozwoju osobistego, zawodowego i społecznego dla wszystkich mieszkańców, w tym osób aktywnych zawodowo. Konkurencyjność i marka gminy wynika z dobrych warunków mieszkaniowych, atrakcyjnego rynku pracy i usług na miejscu oraz w sąsiednim Płocku, możliwości spędzania wolnego czasu, i spokojnego życia w przyjaznym środowisku społecznym oraz przyrodniczym. Mieszkańcy korzystają z dobrze zdefiniowanej funkcjonalnie struktury przestrzennej, w tym: mieszkaniowej, gospodarczej, rolnej i terenów zielonych.

Jakość usług administracyjnych, społecznych i komunalnych jest na bardzo wysokim poziomie dzięki profesjonalnym, zaangażowanym pracownikom, dobrze działającym procesom a także posiadaniu nowoczesnej infrastruktury technicznej i technologicznej.

Dzięki dobrej komunikacji społecznej oraz przejrzystości działań administracji lokalnej wzrasta poziom zaufania społecznego i siła marki gminy.

Diagnoza w wymiarze społecznym dotyczy jednego z kluczowych zasobów- zasobu ludzkiego oraz czynników warunkujących jego prawidłowy rozwój i funkcjonowanie. Liczba mieszkańców określonego terytorium i jej zmiany są podstawą dla szacowania aktualnego i prognozowania przyszłego popytu na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne, miejsca pracy. Sytuacja demograficzna wyznacza potencjalny zasób siły roboczej, a w konsekwencji zdolność do generowania podatków. Różnorodność, dostępność i jakość usług (nie tylko publicznych) ma kluczowe znaczenie dla warunków życia mieszkańców, wpływając na atrakcyjność obszaru oraz zatrzymanie dotychczasowych (szczególnie młodych) i pozyskanie nowych mieszkańców. Istotnymi czynnikami w procesie podejmowania decyzji osiedleńczych (oprócz jakości usług i atrakcyjności terenu do zamieszkania) są także: poziom bezpieczeństwa (w tym zdrowotnego) mieszkańców oraz warunki dla budowania wspólnoty lokalnej i integracji społecznej. Analiza obecnej struktury wieku lokalnej społeczności oraz obserwowanych

trendów pozwala oszacować zmiany oczekiwane w przyszłości dotyczące popytu na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne, miejsca pracy. Od 2009 r. liczba ludności zamieszkującej Gminę wzrosła o 32,39 % Wg prognoz GUS do 2030 r. liczba mieszkańców Gminy wzrośnie o 14,92% (wobec liczby mieszkańców prognozowanej na 2021 r.) Dynamika zmian populacji była najwyższa w grupie porównawczej. Od 2009 r. w gminie odnotowuje się dodatni przyrost naturalny (więcej urodzeń żywych niż zgonów). Od 2009 r. wzrasta liczba kobiet w wieku prokreacyjnym (15-49 lat) Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w 2019 r. w Słupnie był wyższy niż w województwie mazowieckim (gdzie wynosił 0,4) i w kraju (-0,9); choć dynamika zmian wskaźnika była ujemna. Od 2009 r. odnotowuje się dodatnie saldo migracji (więcej osób melduje się na terenie Gminy niż ją opuszcza) Saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w okresie 2009-2020 wahało się; dynamika zmian wskaźnika była ujemna (zmniejszył się dystans pomiędzy osobami meldującymi się na terenie Gminy i osobami, które się wymeldowują z terenu Gminy) Słupno odnotowuje najwyższy wskaźnik salda migracji na 1 tys. osób w grupie porównawczej w 2020 r. Od 2009 r. wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy. Od 2009 r. spada wskaźnik potencjału demograficznego (udziału osób w wieku 24-34 lata w liczbie mieszkańców gminy). Prognozuje się dalszy spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ludności oraz wzrost udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ludności (do 2030).

Różnorodność, dostępność i jakość usług – również związanych ze spędzaniem czasu wolnego – oraz infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej ma kluczowe znaczenie dla warunków życia mieszkańców, wpływając na atrakcyjność obszaru oraz zatrzymanie dotychczasowych (szczególnie młodych) i pozyskanie nowych mieszkańców. Atrakcyjna i odpowiadająca potrzebom mieszkańców oferta usług spędzania czasu wolnego (kulturalna, rekreacyjna) może być jednym z istotnych czynników w procesie podejmowania decyzji osiedleńczych. Oferta domu kultury i poza czytelnicza oferta biblioteki jest kierowana głównie do dzieci i ludzi młodych (87,69 % członków grup artystycznych działających przy domu kultury stanowią dzieci i młodzież szkolna). Od 2009 r. spada liczba czytelników oraz liczba wypożyczonych książek. Od 2016 r. spada liczba imprez organizowanych w Gminie przy rosnącym zainteresowaniu uczestników tego typu wydarzeniami (liczba uczestników imprez wzrasta).

W Gminie działa 31 organizacji pozarządowych. Od 2015 r. na terenie Słupna nie została zarejestrowana żadna fundacja. Na stałym poziomie (niewielkie zmiany wskaźnika) pozostaje

udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej Słupna Saldo wyrejestrowań NGO-sów jest dodatnie, co oznacza, że więcej organizacji pozarządowych rejestruje niż wyrejestrowuje swoją działalność na terenie Gminy. Jednocześnie na terenie Gminy Słupno obserwuje się proces rejestracji Kół Gospodyń Wiejskich, co wpływa pozytywnie na aktywizację społeczności lokalnych.

Jednocześnie obserwuje się spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, w tym beneficjentów i gospodarstw poniżej kryterium dochodowego. W Słupnie odnotowano w 2020 r. niską wartość wskaźnika udziału beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców (33,46). Niższa wartość wskaźnika charakteryzuje jedynie Rzekuń. Obserwuje się gwałtowny spadek liczby i kwot wypłacanych zasiłków rodzinnych. W Słupnie odnotowuje się bardzo niską wartość wskaźnika odsetka dzieci do lat 17, na które opiekunowie otrzymują zasiłek rodzinny (ok. trzykrotnie niższą niż w pozostałych gminach w grupie porównawczej).

Z dniem 1 stycznia 2022 roku na mocy uchwały Rady Gminy Słupno z dnia 12 listopada 2021 roku nr 259/XLII/21 w sprawie utworzenia oraz nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Słupnie poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupnie – utworzono na terenie Gminy Słupno Centrum Usług Społecznych jako nową jednostkę organizacyjną realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej.

Na mocy uchwały Rady Gminy Słupno nastąpiło przekształcenie dotychczas istniejącego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupnie w Centrum Usług Społecznych w Słupnie. Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, realizowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Osi Priorytetowej: II – Efektywnych polityk publicznych dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania: 2.8. Rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym). Opracowano diagnozę potrzeb i potencjału rozwoju usług społecznych. Diagnoza ta stała się podstawą rozwoju usług społecznych w gminie Słupno, a także określenia sposobu ich realizacji oraz możliwości zaangażowania w ten proces różnych podmiotów zaangażowanych w realizację usług społecznych. Diagnoza służyła opracowaniu Planu Wdrażania CUS i Programu Usług Społecznych, jest również niezbędnym elementem dla opracowania Planu organizowania społeczności lokalnej, który uwzględnia wyniki rozpoznania

potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających, uzupełniających usługi społeczne w sposób funkcjonalny.

2. Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie działania samorządu

WYZWANIA STRATEGICZNE

Spoleczno - demograficzne:

- *Aktywność społeczna mieszkańców
- *Spędzanie czasu wolnego
- *Wczesnoszkolna oferta edukacyjna
- *Infrastruktura i usługi społeczne i zdrowotne w relacji do struktury demograficznej

Gospodarcze:

- *Systemowe wsparcie dla przedsiębiorców
- *Relacje między przedsiębiorcami oraz między przedsiębiorcami a gminą
- *Wsparcie lokalnych grup producenckich oraz obrotu lokalnymi produktami
- *

Przestrzenne i środowiskowe:

- *Atrakcyjność mieszkaniowo-funkcjonalna gminy
- *Funkcjonalność przestrzeni o szczególnym znaczeniu społecznym i gospodarczym, w tym przestrzeni publicznych sprzyjających integracji oraz rekreacji mieszkańców
- *Dostępność usług transportu zbiorowego i połączeń komunikacyjnych, szczególnie z miastem Płock
- * Wykorzystywanie potencjału rzek i zbiorników wodnych oraz pozostałych zasobów przyrodniczych w rozwoju gminy

Instytucjonalne/ technologiczne

- *jakość i dostępność infrastruktury gromadzenia, przepływu, dostępności danych oraz infrastruktury usług telekomunikacyjnych
- *Infrastruktura usług komunalnych, dostępność drogowa i rowerowa
- * Poziom rozwoju e-administracji (dalsza cyfryzacja usług publicznych)

Na terenie Gminy Słupno działa Centrum Usług Społecznych w Słupnie, które realizuje politykę społeczną Gminy Słupno mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Misją pomocy społecznej jest umożliwienie wszystkim ludziom rozwoju ich pełnego potencjału, wzbogacanie ich życia i zapobieganie dysfunkcjom, promowanie zmian społecznych, rozwiązywanie problemów we wzajemnych relacjach.

Głównym celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) zapobiegania powstaniu trudnych życiowych sytuacji, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
- 3) doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

CUS Słupno podejmuje jednocześnie wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Słupno. Współpracował przy tym z organizacjami pozarządowymi oraz z różnymi instytucjami a w szczególności – policją, kuratorami, placówkami oświaty, placówkami służby zdrowia, Urzędem Gminy w Słupnie, Powiatowym i Miejskim Urzędem Pracy w Płocku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Komornikami. Jednocześnie Ośrodek pełnił funkcję inicjatora ważnych aktywności społecznych m.in. zakładania Kół Gospodyń Wiejskich na terenie Gminy Słupno, jak również realizował inicjatywy służące poprawie jakości życia osób starszych na terenie Gminy Słupno.

Dokumenty programowe wyznaczające długofalowe przedsięwzięcia mające na celu zapewnienie mieszkańcom warunków przeciwdziałającym marginalizacji i wykluczeniu obowiązujące w 2021 to:

- 1) Gminny Program Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2024 (Uchwała Rady Gminy Słupno nr 188/XXIX/20)
- 2) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021- 2023 (Uchwała Rady Gminy Słupno nr 187/XXIX/20)

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii koordynowano Punkt Konsultacyjny Uzależnień. Działania Punktu były skierowane w szczególności dla:

- osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających
- rodzin osób uzależnionych.

Za pośrednictwem Punktu Konsultacyjnego Uzależnień specjalista ds. uzależnień przeprowadził 129 konsultacji. Działania punktu sfinansowane były ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zarządzeniem Nr 163/2023 Wójta Gminy Słupno w dniu 14.09.2023r. powołano nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Centrum Usług Społecznych w Słupnie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słupnie, Komendy Miejskiej Policji w Płocku, Szkoły Podstawowej z terenu gminy Słupno, Przychodni Lekarskiej w Słupnie, Organizacji Pozarządowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratury Rejonowej. Z wymienionymi podmiotami zostały zawarte porozumienia oraz został przygotowany nowy Regulamin Zespołu. Siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego mieści się w Centrum Usług Społecznych w Słupnie. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w pomieszczeniach CUS. W skład Zespołu wchodzi 11 osób. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Centrum Usług Społecznych w Słupnie

W ramach Zespołu ds. Organizowania Usług Społecznych realizowany był projekt "Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno" - blok wsparcia o charakterze społecznym i zawodowym. W 2023 roku z nowych usług skorzystało 25 osób bezrobotnych, zamieszkałych na terenie gminy Słupno. **Na realizację Bloku wsparcia o charakterze społecznym i zawodowym w 2023 roku przeznaczono kwotę: 239 100,00.**

W 2023 roku zrealizowane były również nowe usługi społeczne z zakresu wspierania rodziny w ramach projektu "Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno". W zajęciach uczestniczyły osoby w wieku senioralnym tj. 60+ , w ramach zadania zostały zrealizowane zajęcia z zakresu: **Dietetyk, Warsztaty zdrowego gotowania.**

Zrealizowane warsztaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem wśród seniorów zamieszkałych na terenie gminy Słupno. Tematyka prowadzonych konsultacji i warsztatów została dostosowana do indywidualnych potrzeb uczestników. Prawie wszyscy uczestnicy zadeklarowali, iż pozyskaną wiedzę będą wykorzystywać w codziennym życiu, co znacznie się przyczyni do poprawy ich zdrowia oraz jakości życia.

Na realizację nowych usług społecznych (Warsztaty zdrowego gotowania oraz gotowania) z zakresu wspierania rodziny w ramach projektu Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno” przeznaczono kwotę: 49 680,00zł

Gmina Słupno wspiera również PROMOCJĘ I OCHRONA ZDROWIA

- 1) SZCZEPIENIE PRZECIW GRYPIE DLA DZIECI
- 2) SZCZEPIENIE PRZECIW GRYPIE DLA DOROSŁYCH
- 3) SZCZEPIENIE PRZECIW HPV
- 4) WADY POSTAWY – DIAGNOSTYKA, PROGRAM ĆWICZEŃ I DZIAŁANIA EDUKACYJNE
- 5) BADANIA PRZESIEWOWE WZROKU/OPTOMETRIA WRAZ Z TERAPIĄ WIDZENIA
- 6) BON NA LEKI DLA SENIORA

Dla mieszkańców Gminy Słupno realizowane są również TURNUSY REHABILITACYJNE

Z usługi skorzystało 50 osób, w tym: 41 kobiet, 9 mężczyzn. Zostały zorganizowane 3 turnusy dla osób niepełnosprawnych w Łebie. Każdy z turnusów trwał 14 dni. W ramach turnusu uczestnicy mieli zapewnione co najmniej 2 zabiegi rehabilitacyjne dzienne, właściwe dla osób ze schorzeniami wyżywienie, obejmujące w każdym dniu śniadanie, obiad dwudaniowy z napojem, kolację, zapewniono transport uczestników na trasie Słupno – Łeba oraz Łeba – Słupno.

Jednocześnie realizowane są usługi społeczne w zakresie WSPIERANIA RODZINY

- 1) POSIŁEK DO DOMU DLA OSÓB SAMOTNYCH I STARSZYCH

Realizatorem była Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych” w Drobinie ul. Rynek 39, 09-210 Drobin. Z usługi skorzystało 51 osób, w tym: 36 kobiet, 15 mężczyzn. W ramach usługi uczestnicy otrzymywali posiłek

dwudaniowy dowieziony do ich miejsca zamieszkania przez 7 dni w tygodniu wraz z sobotami, niedzielami i świętami.

2) KLUB ZDROWEGO ŻYCIA:

a) rehabilitacja w warunkach domowych

Rehabilitacja domowa dla mieszkańców Gminy Słupno w wieku 60+, których stan zdrowia nie pozwalał na dotarcie do ośrodka (usługa była świadczona w miejscu zamieszkania uczestnika projektu). W ramach usługi skorzystało 63 osoby, w tym: 44 kobiety, 19 mężczyzn. Realizatorem usługi było Stowarzyszenie GOAhead ul. Al. Jana Pawła II 23 B, lok. 11, 09-410 Płock. Usługa obejmowała m. in.: przeprowadzenie diagnozy wstępnej celem zdiagnozowania uczestnika i przygotowania zaleceń dla jego rehabilitacji na podstawie zaświadczenia lekarskiego oraz prowadzenie rehabilitacji w warunkach domowych. Zrealizowano łącznie 1600 h rehabilitacji w warunkach domowych.

b) gimnastyka dla seniora

Prowadzenie zajęć gimnastycznych dla uczestników projektu. W ramach zajęć został opracowany ramowy program zajęć (konspektu zajęć), ruchowych, skierowane do osób w wieku 60+ o różnym stopniu sprawności fizycznej, służące poprawie kondycji, a także wypracowaniu nawyków regularnych ćwiczeń, także samodzielnych. Celem zajęć było: utrzymanie sprawności stawów, wzmocnienie mięśni, poprawienie elastyczności ciała, zapobieganie bólom kręgosłupa, ćwiczenie koordynacji i równowagi, uaktywnienie układu krążeniowo-oddechowego, dbanie o sprawność i jasność umysłu. Gimnastyka miała również dostarczać seniorom satysfakcji, radości i motywacji do działania. Realizatorem było Stowarzyszenie GOAhead ul. Al. Jana Pawła II 23 B, lok. 11, 09-410 Płock. Z usługi skorzystało 20 osób, w tym: 19 kobiet, 1 mężczyzna. Zrealizowano łącznie 108 h zajęć z zakresu gimnastyki dla seniora.

W ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno” Powstała Placówka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży, która była atrakcyjnym miejscem, aby dzieci i młodzież mogły spędzać czas wolny jak również miejscem zapewniającym równoczesny dostęp do dodatkowych zajęć umożliwiających wszechstronny rozwój dzieci, w tym do zajęć rozwijających zainteresowania dzieci, sportowych, specjalistycznych. Placówka została wyposażona w nowoczesny sprzęt multimedialny, konsolę XBOX, rzutnik, projektor i laptopy przeznaczone dla dzieci i młodzieży. Zakupiono m.in. cymbergaja, gry na konsolę XBOX (FIFA, HOT WHEELS, MINECRAFT, HARRY POTTER, NEED FOR SPEED). Ponadto zostały zakupione pomoce i materiały do pracy w Placówce Wsparcia Dziennego: zestawy plastyczne, materiały papiernicze, dekoratorskie w zależności od organizowanej inicjatywy. Korzystanie z usługi społecznej w ramach projektu świadczone było nieodpłatnie.

W ramach placówki realizowane były następujące usługi społeczne:

Zajęcia grupy wsparcia dla rodzin z dziećmi.

W zajęciach uczestniczyły rodzice i dzieci. Zajęcia grupy wsparcia dotyczyły: problematyki poprawy kompetencji i większej świadomości siebie jako rodzica, wszechstronnego rozwoju dzieci i zbudowania kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie inteligencji emocjonalnej, empatii, poprawy komunikacji w rodzinie i uzyskania poczucia radości i satysfakcji z rodzicielstwa.

Zajęcia z zakresu pomocy w nauce.

W zajęciach placówki uczestniczyły dzieci i młodzież w wieku od 6 roku życia do 15 roku życia. Zadanie miało na celu pomocy w wyrównywaniu braków edukacyjnych występujących wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Słupno, dla tych którzy nie byli w stanie sprostać wymaganiom edukacyjnym wynikającym z podstawy programowej na danym etapie kształcenia, podczas pracy z nauczycielem wyrównali braki z danych przedmiotów (np. z języka polskiego **60 h**, matematyki **26 h**, języka angielskiego **15 h**). Jeśli była taka potrzeba, jedno dziecko miało możliwość uczęszczania na różne zajęcia wyrównawcze. W ramach zajęć każde dziecko zostało wyposażone w pomoce do zajęć: zeszyty, materiały piśmiennicze.

Dzieci i młodzież w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno” mogły skorzystać z:

- **indywidualnej terapii logopedycznej** ilość przepracowanych godzin w roku sprawozdawczym - 113.

Zajęcia były dostosowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę sporządzoną dla każdego dziecka. Do tego typu zajęć zakwalifikowano dzieci z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych. Logopeda współpracował z rodzicami dziecka, przekazywał systematycznie porady i wskazówki do pracy poza godzinami zajęć specjalistycznych. Zajęcia dały większe szanse na pokonanie zaistniałych trudności oraz pomogły w znacznym stopniu skrócić czas trwania terapii logopedycznej. Logopeda, pracując z dzieckiem, prowadził stały monitoring postępów dziecka, pozwalający na bieżące modyfikacje powziętego planu terapii.

- **Integracji sensorycznej** ilość przepracowanych godzin 181.

Zajęcia z integracji sensorycznej skierowane były do pracy z dziećmi, u których zdiagnozowano m.in. trudności w zakresie umiejętności ruchowych, umiejętności szkolnych, nadpobudliwość psychoruchową, nadwrażliwość sensoryczną czy problemy z koncentracją. Terapia SI przebiegała w formie zabawy.

- **indywidualnych zajęć z zakresu rehabilitacji ruchowej dla dziecka** ilość przepracowanych godzin 14 h

Celem głównym zajęć było: zwiększenie ogólnej wydolności organizmu, rozwijanie sprawności psychofizycznej, korekcja oraz kompensacja odchyień i braków rozwojowych, korygowanie wad postawy, utrwalanie nabytych umiejętności. Wszystkie zajęcia były dostosowane do indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży.

Grupa wsparcia dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami

Warsztaty obejmowały zajęcia w zakresie stresu osoby obciążonej obowiązkiem opieki nad osobą zależną, technik radzenia sobie ze stresem, technik redukcji stresu, mechanizmu współzależnienia, mechanizmu organizacji i zarządzania czasem, wychnieniowych form wsparcia organizowanych przez instytucje pomocy społecznej, ponadto warsztaty obejmowały zajęcia w zakresie technik relaksacji, form organizacji odpoczynku, oraz zajęcia relaksacyjne.

Istotnym wyzwaniem na terenie Gminy Słupno pozostaje nadal realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zasad ich ustalania, planowania środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz sprawowanie nadzoru i kontroli nad organizacją usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując swoje uprawnienia, zasoby i możliwości oraz wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Jednocześnie w związku ze zmianami demograficznymi, jak również zmianami w zakresie struktury rodziny istnieją okoliczności, kiedy niezbędne staje się zapewnienie całodobowego wsparcia. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej chyba, że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Opłacono pobyt 6 osób na łączną kwotę 270.979,00 zł (środki Gminy).

Problem bezdomności nie należy do kluczowych problemów Gminy Słupno, jednak występują okoliczności, kiedy należy podjąć działania zmierzające do zapewnienia schronienia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zapewnia osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi oraz usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W

2023 roku CUS w Słupnie nie opłacał nikomu pobytu. Jednakże z uwagi na zdarzenie losowe w grudniu 2023 r. dwie osoby zostały skierowane do Fundacji „LEŚNE ZACISZE” Schronisko dla Osób Bezdomnych z siedzibą: Sokołowy Kąt 1, 09-135 Siemiątkowo, z którą Centrum Usług Społecznych w Słupnie nawiązał kolejną już współpracę w roku 2023, jak również na rok 2024.

Istotnym elementem pomocy jest realizacja wsparcia w zakresie dożywiania. Działa ona dwutorowo poprzez zapewnienie posiłku dzieci w szkołach oraz poprzez współpracę z NGO w zakresie dystrybucji żywności wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Słupno. Pomoc w formie dożywiania dzieci w szkole przysługuje rodzinom, w których dochód netto w rodzinie nie przekracza kwoty 1200,00 zł na osobę. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (art. 6 ust. 14), za rodzinę uważa się osoby spokrewnione lub niespokrewnione wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. W ramach w/w programu sfinansowano dzieciom posiłki w placówkach oświatowych oraz przyznano świadczenie pieniężne na zakup żywności najbardziej potrzebującym. Łącznie wydatkowano 50.732,00 zł (30.439 zł środki Wojewody + 20.293,00 zł środki Gminy).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupnie nawiązał pierwszą współpracę z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Warszawie od 28.02.2020 roku. Od tego momentu co roku Centrum Usług Społecznych w Słupnie podpisuje kolejne umowy w zakresie współpracy na bezpłatnej dystrybucji żywności. W 2023 roku również była kontynuowana współpraca w tym zakresie. Osoby spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Paczka żywnościowa składała się z min.: cukier, makaron jajeczny świderki, mleko UHT, olej rzepakowy, powidła śliwkowe, szynka wieprzowa mielona. CUS w Słupnie na realizację w/w programu nie przeznaczył wkładu finansowego. Z Pomocy skorzystały w 2023 roku 72 osoby z terenu gminy Słupno. Łącznie wydano:

- cukier 500 kg
- makaron jajeczny świderki 250 kg
- mleko UHT 504 l
- olej rzepakowy 510 l
- powidła śliwkowe 151,20 kg
- szynka wieprzowa mielona 226,80 kg

Jednocześnie realizowane jest wsparcie w stosunku do osób niepełnosprawnych. Oprócz wskazanych już usług opiekuńczych i sąsiedzkich usług opiekuńczych, szczególne znaczenie ma realizacja rządowego programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Celem programu było objęcie osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w formie usług asystenckich. Głównym celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- a. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
- b. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Program współfinansowany został ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, dzięki temu Gmina Słupno uzyskała dofinansowanie w kwocie 68.805,77 zł. CUS w Słupnie na realizację w/w programu nie przeznaczył wkładu finansowego. Pomocą zostały objęte 5 osób z terenu gminy Słupno.

Natomiast uzupełnieniem świadczonego wsparcia był program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” skierowany bezpośrednio do osób starszych w celu zaspokajania ich podstawowych potrzeb. Centrum Usług Społecznych w Słupnie informuje, iż otrzymał dotację na realizację Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 – Moduł I, dzięki czemu możliwe było objęcie seniorów zamieszkujących na terenie gminy Słupno. Pomoc polegała na:

- ułatwieniu dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- wsparcie psychologiczne
- wsparcie w czynnościach dnia codziennego

Adresatami byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Słupno, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Program został finansowany z dotacji budżetu państwa, dzięki temu Gmina Słupno skorzystała uzyskała dofinansowanie w wys. 18.516,00 zł. Pomocą zostało objętych 140 seniorów.

Jednocześnie równoległe do systemu wsparcia w zakresie pomocy społecznej realizowane jest wsparcie w zakresie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego. Pomimo iż jak wskazano, liczba osób korzystających z ww. świadczeń spada, na terenie Gminy Słupno nadal wsparcie rodzin w tym zakresie stanowi istotne wyzwanie. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pomocy w postaci świadczeń rodzinnych skorzystało łącznie około 253 rodzin.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin pobierających świadczenia, w okresie: 01.01.2023r.- 31.12.2023r.
1.	zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	53
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	179
3.	Świadczenie pielęgnacyjne	41
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	2
5.	Świadczenie rodzicielskie	11
6.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	15

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń w latach :			
	2020	2021	2022	2023
Zasiłek rodzinny	1642	1623	1220	951
Dodatki do zasiłków rodzinnych	852	785	713	536
Zasiłki pielęgnacyjne	1 833	1890	2010	2105

Świadczenia pielęgnacyjne	366	420	499	486
Specjalny zasiłek opiekuńczy	95	46	33	15
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	37	30	17	15
Świadczenie rodzicielskie	146	158	107	66

Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	Kwota świadczeń w latach :			
	2020	2021	2022	2023
0-17 lat	99 921	84 800	92 412,64	64 342,95
18-24 lat	37 342	37 206,15	21 060,13	14 500
25 lat i więcej	0	0	0	0
Razem	137 263	122 006,15	113 472,77	78 842,95

Koszt wypłaconych stypendiów szkolnych w poszczególnych latach 2018-2021				
	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.
Środki Wojewody	12 442,21 zł	6 945,04 zł	6 139,54zł	2 867,27zł

Środki własne Gminy	3 110,55 zł	1 736,26 zł	1 534,88 zł	716,82 zł
łącznie koszt	15 552,76 zł	8 681,30 zł	7 674,42 zł	3 584,09zł

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	52
Bezdomność	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	1
Alkoholizm / problem alkoholowy	4
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0
Zdarzenie losowe	0
Niepełnosprawność	60
Długotrwała lub ciężka choroba	101
Przemoc w rodzinie	0
Bezrobocie	46

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne, występują: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i długotrwała, bądź pojawiająca się niepełnosprawność. W 2023r. wśród 137 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 46 rodzin. Inne powody deficytów to m.in. problem alkoholowy, a także bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Kwartalnie objęcie rodzin wsparciem asysty rodzinnej wygląda następująco:

Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny w 2023r.	
I kwartał	20
II kwartał	18
III kwartał	21
IV kwartał	21

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH

Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Oświatę w gminie Słupno tworzą następujące szkoły: Publiczna Szkoła Podstawowa w Słupnie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Liszynie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Świącieńcu. Edukacją najmłodszych mieszkańców zajmuje się Samorządowe Przedszkole „Niezapominajka” w Słupnie. Na terenie Gminy Słupno realizowana jest również opieka nad dziećmi do lat 3. Działa Gminny Żłobek w Słupnie oraz jego filia w Nowym Gulczewie.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 przychodnia. Świadczy podstawową opiekę zdrowotną (porady lekarza rodzinnego). Jednocześnie na terenie Miasta Płocka działają przychodnie w Borowiczkach, które w znacznym stopniu realizują usługi dla mieszkańców Gminy Słupno, w szczególności zamieszkujących od tej strony Gminy (Borowiczki Pieńki, Liszyno, Nowe Gulczewo, Gulczewo, Mirosław, Cekanowo). Na terenie Gminy Słupno działa apteka.

Zadania z zakresu pomocy społecznej gmina Słupno wykonuje za pomocą podległej jej jednostki budżetowej, którą jest Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno, jak również innych jednostek organizacyjnych np. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie Gminy Słupno jest właśnie Centrum Usług Społecznych w Słupnie. Celem działalności jest organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin i zintegrowanie ich ze środowiskiem. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej.

Na terenie Gminy realizowane są również liczne działania na rzecz osób starszych. Powołana została Gminna Rada Seniora, która jest organem konsultacyjnym Wójta Gminy Słupno w zakresie zaspokajania potrzeb osób starszych. Realizowano również projekty na rzecz osób starszych takie jak m.in. Centrum Rozwoju Seniora. Cyklicznie odbywają się spotkania integracyjne środowiska osób starszych finansowane m.in. w ramach Instrumentu Wsparcia Gminnych Rad Seniora. Od roku 2015 organizowane są cykliczne spotkania aktywizująco – integrujące środowiska osób starszych m.in. Bal Seniora, Gminna Wigilia, wyjazdy integracyjne oraz warsztaty tematyczne.

Podjęmowane są również liczne działania związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych. Na terenie Gminy Słupno działa Środowiskowy Dom Samopomocy jako jednostka organizacyjna Gminy Słupno. Ośrodek ten zapewnia dzienną opiekę dla osób z zaburzeniami psychicznymi wraz z rehabilitacją, pomocą psychologiczną i terapią. Podopieczni ŚDS biorą udział w wielu imprezach gminnych. Tereny gminy Słupno sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi i efektywnej rehabilitacji. Kontakt z pełnosprawnymi rówieśnikami zapewnia świetlica, gdzie młodzież wspólnie spędza czas na pracach terapeutycznych czy zajęciach integracyjnych. Gminne Ośrodki Zdrowia zapewniają podopiecznym stałą i kompleksową opiekę medyczną, aczkolwiek problemem jest utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów. Jednocześnie prowadzone są regularne zajęcia ruchowe takie jak: nordic walking, gimnastyka. Na terenie Gminy Słupno działa również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

W strukturach OPS znajduje się Zespół Interdyscyplinarny, który swoją działalność obejmuje pomoc dla doznających przemocy. W 2023 roku przeprowadzono działania pomocowe w ramach procedury dla 11 rodzin z terenu gminy. W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii koordynowano Punkt Konsultacyjny Uzależnień. Działania Punktu były skierowane w szczególności dla:

- osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających
- rodzin osób uzależnionych.

Za pośrednictwem Punktu Konsultacyjnego Uzależnień specjalista ds. uzależnień przeprowadził 129 konsultacji. Działania punktu sfinansowane były ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizowana jest pomoc żywnościowa w porozumieniu z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej. Ponadto w ramach trwałości projektu Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno realizowana jest usługa posiłek dla osób samotnych i starszych. Zadanie to realizowane jest za pośrednictwem podmiotu ekonomii społecznej Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych Centrum Usług Środowiskowych, której Gmina Słupno jest członkiem.

Gminny system bezpieczeństwa publicznego, w tym zapewnienie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej realizowany jest przez ochotnicze straże pożarne. Na terenie gminy działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP Słupno, OSP Cekanowo, OSP Stare Gulczewo, OSP Miszewko Starzańkowskie, OSP Mijakowo, OSP Świącieniec). 1 jednostka działa w Krajowym

Systemie Ratowniczo-Gaśniczym stanowiącym integralną część systemu bezpieczeństwa państwa, zapewniającego koordynację walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz ratownictwa technicznego, ekologicznego i medycznego. Jednostki łącznie liczą 95 czynnych członków biorących bezpośredni udział w akcjach ratowniczych i pożarach. Wszystkie jednostki posiadają wyposażenie i wyszkolenie umożliwiające podjęcie działań ratowniczo-gaśniczych lub zabezpieczających, dwie jednostki posiadają uprawnienia do działań ratownictwa technicznego i drogowego oraz ratownictwa medycznego.

Na terenie Gminy Słupno działa również Komisariat Policji.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Kultury w Słupnie z siedzibą w Cekanowie jest prowadzenie działalności w zakresie edukacji kulturalnej, pobudzanie aktywności społeczności lokalnej. W GOK odbywa się kilkanaście różnorodnych zajęć z zakresu edukacji kulturalnej i animacji. Główne formy zajęć stawiają na kreatywność i doskonalenie własnych umiejętności, a także odkrywanie pasji. Zajęcia sportowe oferowane są również przez Gminny Ośrodek Kultury w Słupnie z siedzibą w Cekanowie Oferta obejmuje zajęcia ruchowe dla dzieci (rolki, taniec) oraz dla dorosłych (joga, aerobik). Zajęcia sportowe prowadzone są przez kluby sportowe. Na terenie Gminy działalność prowadzą 4 kluby sportowe (Gminny Klub Sportowy Delta Słupno, Greens Słupno, Wilki Słupno, TKKF Wiślanie Słupno) skupiające 169 członków, w tym 162 osoby ćwiczące. 88,88% ćwiczących to osoby poniżej 18 roku życia.

Działania kulturalno-oświatowe prowadzone są również w świetlicach wiejskich w sołectwach w Bielinie, Cekanowie i Słupnie.

Gminna Biblioteka Publiczna realizuje zadania z zakresu czytelnictwa. Biblioteka wyposażona jest w 5 komputerów dostępnych dla czytelników, a jej księgozbiór liczy w 28.323 woluminów (liczba woluminów rośnie od 2009). Realizowane są spotkania z autorami oraz spotkania dla dzieci i młodzieży w celu popularyzacji czytelnictwa.

III. NIEZBĘDNE DIAGNOZY W ZAKRESIE POTRZEB

Diagnoza pozwala poznać najistotniejsze potrzeby mieszkańców gminy Słupno. W 2021 roku przeprowadzona została Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie zapotrzebowania na usługi społeczne. Diagnoza jest monitorowana i aktualizowana. Umożliwia to zidentyfikowanie potencjału jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych. Stanowi podstawę planowania kompleksowych działań, co w efekcie będzie sprzyjało zapewnieniu wysokiej jakości usług społecznych.

Problematykę badawczą określają następujące pytania:

- Jaka jest skala udziału poszczególnych grup odbiorców usług społecznych (osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby niepełnosprawne, osoby w kryzysie psychicznym, osoby bezdomne) w ogólnej strukturze społeczności lokalnej gminy Słupno?
- Jakie są potrzeby w zakresie usług społecznych poszczególnych grup odbiorców tego typu świadczeń w gminie Słupno, a w tym: osób starszych, rodzin z dziećmi, osób niepełnosprawnych, osób w kryzysie psychicznym, osób bezdomnych?
- Jakie wsparcie otrzymują aktualnie poszczególne grupy odbiorców usług społecznych w gminie Słupno, a w tym: osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby niepełnosprawne, osoby w kryzysie psychicznym, osoby bezdomne?
- Jakie są proponowane usługi środowiskowe poszczególnym grupom odbiorców tego typu świadczeń w gminie Słupno?
- Jakie są potrzeby personelu asystencko-opiekuńczego pod kątem przejścia do opieki środowiskowej?
- Jakie są potrzeby instytucji i organizacji w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych?
- Jakie są możliwości realizacji środowiskowych usług społecznych w społeczności lokalnej?
- Jaki jest potencjał lokalnych organizacji społecznych i pozarządowych do świadczenia usług społecznych?
- Jak przygotowana jest instytucja odpowiedzialna za wdrożenie deinstytucjonalizacji usług społecznych do przeprowadzenia tego procesu?

W tworzeniu diagnozy a następnie aktualizacji diagnozy zastosowano następujące metody (triangulacja):

1. analiza desk research:

a. źródła zastane: dane statystyczne oraz dokumenty i raporty z badań przeprowadzonych w 2023 r.;

b. wywiady pogłębione z pracownikami Centrum Usług Społecznych

2. wywiady typu PAPI i IDI z mieszkańcami – zastosowano podejście łączące obie opcje, tj. narzędzie badawcze zawierało pytania zamknięte oraz otwarte, a ankieter przeprowadzający wywiad miał pozwolenie na tzw. pogłębienie odpowiedzi, tj. zadawanie dodatkowych pytań mających na celu uzyskanie jak najbardziej wyczerpujących odpowiedzi, czyli z punktu widzenia problematyki badawczej trafnych i istotnych.

1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, którzy dzięki wzmocnieniu (poszerzeniu katalogu) usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej nie będą wymagali wsparcia w postaci całodobowej opieki instytucjonalnej

Diagnoza objęła trzy obszary:

1. Wsparcie osób starszych;

2. Wsparcie rodziny i dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnością;

3. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami;

Ad. 1

Obszar wsparcia osób starszych

- rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usługi opiekuńczych (m.in. rehabilitacyjne, podologiczne, pielęgnacyjne itp.) świadczonych w miejscu zamieszkania;

- usługi transportowe – realizacja usługi od drzwi do drzwi (door-to-door)zapewniającej dostępny transport dla osób starszych, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- rozwój usług asystenckich dla osób starszych / z niepełnosprawnością;
- rozwój opieki nieformalnej poprzez wdrożenie usług sąsiedzkich;
- usługi świadczone w Klubach Seniora;

Ad. 2

Obszar wsparcia rodziny i dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnością

- wsparcie w zakresie rehabilitacji oraz dodatkowych usług specjalistycznych, m.in. porady psychologicznej, logopedycznej;
- zajęcia dla rodzin „szkoła dla rodziny”;

Ad. 3

Obszar wsparcia osób z niepełnosprawnościami

- wsparcie w zakresie rehabilitacji oraz dodatkowych usług specjalistycznych, m.in. porady psychologicznej, logopedycznej;
- rozwój usług asystenckich dla osób starszych / z niepełnosprawnością;
- usługi transportowe – realizacja usługi od drzwi do drzwi (door-to-door) zapewniającej dostępny transport dla seniorów, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

2. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych, w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej

Przeprowadzone badania pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:

- Centrum Usług Społecznych w Słupnie nie ma problemów związanych przestrzenią posiadaną do dyspozycji. Warto nadmienić, że w związku z dalszym rozwojem usług społecznych należy podjąć kroki do reorganizacji i remontów siedziby CUS oraz doposażenia dostępnych pomieszczeń celem podniesienia jakości obsługi klienta jak również podniesienia jakości pracy pracowników istnieje zasadność wygospodarowania pokoju do przeprowadzania rozmów lub wywiadów z osobami potrzebującymi wsparcia, przy zapewnieniu im jak największego poziomu dyskrecji, jak również w miarę możliwości większego pomieszczenia, które mogłoby służyć do prowadzenia działalności skierowanej do relatywnie dużych grup mieszkańców gminy, np. organizowania wydarzeń kulturalnych, prowadzeniu akcji, które są skierowane do wielu osób, m.in. przygotowywanie paczek żywnościowych.
- Działalność placówki wymaga umiejętności zdobywania i zarządzania pieniędzmi pochodzącymi z trzech źródeł, tj. z dochodów własnych gminy, z budżetu państwa oraz z funduszy unijnych. Z uwagi na ograniczone zasoby własne gminy, zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych wymaga znaczącego wsparcia z budżetu centralnego, a także znacznego wysiłku pracowników Centrum Usług Społecznych w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych. Duża aktywność w zakresie wnioskowania o zewnętrzne środki finansowe, przy jednocześnie dużym profesjonalizmie w tej mierze oraz racjonalnemu zarządzaniu dostępnymi zasobami, co w efekcie zapewnia wysoki poziom skuteczności, sprawiają że obecna sytuacja finansowa omawianego podmiotu jest na tyle dobra, że można mówić o zaspokajaniu podstawowych potrzeb społecznych mieszkańców. Jednakże istniejące oczekiwania społeczności lokalnej w tej kwestii – rozpoznane m.in. dzięki diagnozie – wymagają dodatkowych nakładów finansowych. Dalszy rozwój usług społecznych w procesie deinstytucjonalizacji wymaga pozyskania środków zewnętrznych. Dodatkowo pozyskane środki będą przyczyniać się do jeszcze bardziej efektywnego działania w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych⁶¹.

3. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób go potrzebujących oraz zasobów społeczności lokalnej ukierunkowana na poznanie potencjału rozwoju mechanizmów wsparcia w społecznościach lokalnych. Przeprowadzona badania pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:

- W gminie osoby potrzebujące wsparcia mogą liczyć na członków swoich rodzin, a także na pomoc sąsiedzką. Dotyczy to głównie spraw bieżących oraz drobnych usług. Natomiast problemy z tego typu działaniami pojawiają się w przypadku potrzeby zapewnienia wsparcia specjalistycznego związanego z ograniczonymi możliwościami poruszania się.
- W przypadku osób starszych, rodzin nie posiadających własnych środków transportu, a także osób z niepełnosprawnością w gminie powstaje zagrożenie tzw. wykluczeniem komunikacyjnym. W tego typu przypadkach pojawia się miejsce dla działań wspierających, jak i rozwoju usług transportowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym
- W przypadku osób samotnych z pomocą przychodzą profesjonalne opiekunki, choć występuje deficyt wsparcia występuje najczęściej w odniesieniu do osób samotnych, które mieszkają w znacznej odległości od innych ludzi, szczególnie tych z różnego rodzaju uzależnieniami.

Jednocześnie mieszkańcy jak i pracownicy Centrum Usług Społecznych wyrazili opinie, że w sytuacji braku możliwości uzyskania pomocy ze strony rodziny, zawsze istnieje możliwość – z której często klienci korzystają – aby wystąpić o wsparcie. W gminie Słupno raczej nie ma osób pozostawionych bez pomocy, przy czym zastrzeżono tu, iż uzyskanie wsparcia może wymagać inicjatywy własnej ze strony potrzebującego. Oznacza to, iż pracownicy oczekują współpracy ze strony członków rodziny osób potrzebujących.

- Podkreślano potrzebę wsparcia specjalistycznego m.in. związanego z podjęciem czynności pielęgnacyjnych jak i rehabilitacji w warunkach domowych. Istnieje bowiem grupa osób starszych/ niepełnosprawnych która nie jest w stanie skorzystać z funkcjonującej infrastruktury

W kontekście diagnozy kręgów wsparcia, na które mogą liczyć badani seniorzy istotne było to, czy mogli uzyskać pomoc w odniesieniu do codziennych potrzeb ze strony swoich bliskich, w

sytuacjach kiedy jej potrzebowali. Zdecydowana większość respondentów przyznała, że taka pomoc była im udzielana.

IV. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

1. Obecnie realizowane usługi – zakres i stopień zabezpieczenia potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin

Centrum Usług Społecznych w Słupnie prowadzi szereg działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin. Przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. W roku 2021 przeprowadzona została szczegółowa Diagnoza potrzeb, która stanowiła podstawę do opracowania Programów Usług Społecznych realizowanych w ramach Centrum Usług Społecznych. Cele strategiczne i kierunki działań zostały zdefiniowane w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na rynku pracy. Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Obecnie na terenie Gminy Słupno świadczone są następujące usługi:

- 1/ Usługi opiekuńcze oraz sąsiedzkie usługi opiekuńcze
- 2/ Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej
- 3/ Asystent Rodziny
- 4/ Środowiskowy Dom Samopomocy
- 5/ Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

6/ Klub Wolontariatu

7/ Usługi w zakresie promocji i ochrony zdrowia

8/ Usługi aktywizacji zawodowej

9/ Usługi usprawniające tj. rehabilitacja w warunkach domowych oraz gimnastyka

10/ Posiłek do domu dla samotnych i starszych

11/ Klub Zdrowego Życia

12/ Poradnictwo psychologiczne

2. Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym

W Gminie Słupno nie zapewniono do tej pory:

- specjalistycznych usług opiekuńczych (rehabilitacji, logopedii itd.) świadczonych w miejscu zamieszkania wraz z usługami pielęgnacyjnymi (usługi podologiczne/pielęgnacyjne)
- usług transportowych – zapewnienie dostępu do transportu osobom starszym, który byłby także dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- specjalistycznych usług dla osób starszych;

3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych, w tym personelu asystencko-opiekuńczego, zarówno w instytucjach, jak i w społeczności lokalnej, pod kątem przejścia z instytucji do opieki środowiskowej

Kadra Centrum Usług Społecznych, jej umiejętności oraz kompetencje są niewątpliwie ważnym zasobem w realizacji usług społecznych w gminie Słupno. Kadra Ośrodka składa się z:

Dyrektora, który kieruje CUS jednoosobowo. W skład Ośrodka wchodzi dział (w skład których wchodzi samodzielne stanowiska pracy), stanowiska urzędnicze i obsługi:

1) Dział Pracy z Jednostką i Rodziną, w skład którego wchodzi stanowiska:

- a) pracownik socjalny,
- b) specjalista pracy socjalnej;
- c) Organizator Pomocy Społecznej

2) Dział świadczeń , w skład którego wchodzi stanowiska:

- a) inspektor ds. świadczeń
- b/ kierownik Działu Świadczeń

3) Zespół ds. Usług Społecznych, w skład którego wchodzi stanowiska:

- a) KIPUS
- b) Organizator Usług Społecznych
- c) Psycholog

4) Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej, w skład którego wchodzi stanowiska:

- a) Organizator Społeczności Lokalnej
- b) Animator osób starszych

5) Dział Księgowości w skład którego wchodzi:

- a) główny księgowy, oraz specjaliści ds. księgowości

6) Dział Organizacji i Kadr, w skład którego wchodzi:

- a) Kierownik
- b) Specjalista ds. Organizacyjnych
- c) Archiwista
- d) Kierowca
- e) Sprzątaczką/ Konserwator
- f) Pomoc Administracyjna/ Obsługa sekretariatu

6) Asysta rodziny

Obecnie w Centrum Usług Społecznych jest zatrudniona wystarczająca liczba pracowników. Pracownicy przeszli szkolenia specjalizacyjne, o których mowa w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez Centra Usług Społecznych. Stanowią zatem wykwalifikowaną kadrę w zakresie obsługi realizacji usług społecznych.

4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Głównymi przyczynami nierealizowania ww. usług na terenie gminy Słupno były następujące czynniki:

- brak środków finansowych;
- brak odpowiedniej kadry;
- brak infrastruktury pomocowej.

V. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG

Cele i działania w zakresie rozwoju NOWYCH usług społecznych w gminie Słupno

Kalkulacja kosztów ich realizacji po wdrożeniu planu deinstytucjonalizacji NOWYCH usług społecznych

CEL OGÓLNY PLANU DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

STWORZENIE SYSTEMU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE SŁUPNO DLA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA W CODZIENNYM FUNKCJONOWANIU, W SZCZEGÓLNOŚCI Z UWAGI NA STARSZY WIEK, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, W TAKI SPOSÓB, ABY MOGŁY BEZPIECZNIE I NIEZALEŻNIE FUNKCJONOWAĆ W SWOIM MIEJSCU ZAMIESZKANIA TAK DŁUGO, JAK TEGO POTRZEBUJĄ, A TAKŻE ZAPEWNIENIE WYMIANY DOŚWIADCZEŃ NA POZIOMIE RODZINY.

OBSZAR 1 OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy 1 Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób starszych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Nr	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Okres realizacji	Źródła finansowania	Metodologia wyliczenia kosztu – założenia Koszt (łącznie)
1	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Gmina Słupno CUS NGO i inni realizatorzy	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, opłaty wnoszone	50 osób x 2 godz. x 1151 dni x 100,00 zł

				przez korzystających	
2.	Rozwój usług sąsiedzkich, polegających na Wsparciu opiekuńczym osób wymagających pomocy	Gmina Słupno CUS NGO i inni Realizatorzy	I 2025 – XII 2027	Opłaty wnoszone przez korzystających	20 osób * 1 godzina * 1151 dni * 50 zł
3.	Zwiększenie dostępności do usług transportowych poprzez realizację usługi od drzwi do drzwi (door-to-door) zapewniającej dostępny transport dla osób starszych, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Gmina Słupno CUS NGO i inni realizatorzy	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, opłaty wnoszone przez korzystających	Kierowca – 8 godz. x 1130 dni x 35,00 zł = 316 400,00 zł Koszt 2 Paliwo – 200 km dziennie x 1130 dni = 226 000 km (8,5 l – 100 km x l – 226 000 km x = 19 567 litrów) 19 210 l x 6,53 zł = 125 441,30 zł Koszt 3 Ubezpieczenie samochodu – 4000,00 zł x 5 lat =

					20 000,00 zł Koszt 6 Serwis i amortyzacja samochodu (w tym: badania techniczne pojazdu) – 5 000,00 zł x 5 lat = 25 000,00 zł
4.	Prowadzenie pracy socjalnej	CUS	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE,	3 pracowników x 8800 zł brutto brutto x 36 miesięcy
5.	Prowadzenie KS wraz z działaniami towarzyszącymi: poradnictwem specjalistycznym, edukacyjnym, warsztatami tematycznymi w zakresie rozwoju zainteresowań, aktywizacją społeczną oraz integracja	Gmina Słupno OPS/ CUS	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, Opłaty wnoszone przez mieszkańców	Zgodnie z budżetem jednostki

	społeczna				
--	-----------	--	--	--	--

OBSZAR 2 RODZINA I DZIECKO, W TYM DZIECKO Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Cel szczegółowy 2 Zwiększenie udziału rodzin w opiece i wychowaniu dzieci

	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Okres realizacji	Źródła finansowania	Metodologia wyliczenia kosztu – założenia
1	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłku	Gmina Słupno/ CUS	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, Opłaty wnoszone przez mieszkańców	190 dzieci x 852 x 12,00 zł
2	Wsparcie rodziny poprzez działania asystenta rodziny	Gmina Słupno CUS	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE	15 rodzin – 36 miesięcy Pracownik brutto brutto 8500 zł * 36 miesiące
3	Prowadzenie rodzinnego punktu poradnictwa	Gmina Słupno CUS NGO i inni	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy,	20 os. x 2 godz. x 200,00 zł x

	specjalistycznego zapewniającego usługi indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia: psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, psychiatrycznego, terapeutycznego	Realizatorzy		programy rządowe, środki UE	36 miesięcy
4	Wyjazdy aktywizująco-integracyjne	Gmina Słupno CUS NGO i inni realizatorzy	I 2025 – XII 2027	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE	100 osób

VI. ANALIZA KOSZTÓW REALIZACJI PLANU

1. Analiza kosztów realizowanych obecnie usług społecznych

Analizę kosztów realizowanych obecnie usług społecznych przedstawia szczegółowo „Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Gminie Słupno”

Przedmiotowe opracowanie skupiają się na kalkulacji kosztów zaplanowanych zadań w lokalnym planie deinstytucjonalizacji usług społecznych. Przedstawiona powyżej kalkulacja kosztów realizacji zadań jest to formuła obliczeniowa zmierzająca do ustalenia prognozowanej wysokości kosztów realizacji zadań przewidzianych w planie. Celem kalkulacji jest: ustalenie struktury kosztu jednostkowego w poszczególnych zadaniach, ustalenie kosztu realizacji całego planu.

Kalkulacja ma charakter tzw. kalkulacji wstępnej, tzn. opartej na ustaleniu kosztu jednostkowego i jego wielokrotności, w odniesieniu do wartości rynkowej produktów, usług oraz realnych kosztów pracy. Kalkulacja ma zatem charakter orientacyjny, nie zaś wynikowy. Biorąc pod uwagę, iż „Lokalny plan rozwoju usług społecznych” dotyczy wieloletniego okresu realizacji usług, należy wziąć pod uwagę wskaźniki inflacji i ewentualny wzrost kosztów realizacji zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawa (np. wzrost płacy minimalnej itp.).

2. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu deinstytucjonalizacji usług

Działania z zakresu rozwoju usług społecznych powinny być finansowane w ramach tzw. montażu finansowego wszystkich dostępnych źródeł finansowania usług. Nie sposób nie wskazać środków samorządu terytorialnego, środków z dotacji rządowych, środków Unii Europejskiej oraz wpłat własnych użytkowników. Ponadto możliwe jest finansowanie usług z funduszy celowych, np. PFRON itp. W tym polu znaczenie ma też aktywność organizacji pozarządowych, które mogą ubiegać się o dotacje na realizację zadań we wszystkich organach władzy i funduszach. Ważna jest zatem współpraca samorządu z NGO-sami, aby wszystkie działania miały charakter komplementarny.

VII. DOSTĘPNE ZASOBY DLA REALIZACJI USŁUG

Rola podmiotów we wdrażaniu lokalnego planu rozwoju usług społecznych w gminie Słupno

- Wójt Gminy Słupno

zarządzanie i koordynowanie realizacji planu, podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących sposobu wdrażania założeń planu oraz sposobów finansowania działań, przydział zadań, podejmowanie decyzji o zleceniu realizacji zadań, monitorowanie wskaźników osiągnięcia celów, reagowanie na zmiany, inne w zakresie zarządzania i koordynacji;

- Centrum Usług Społecznych w Słupnie

rola koordynatora usług społecznych w gminie, szczególnie w zakresie pomocy i integracji społecznej, ustalanie uprawnień do świadczeń z zakresu pomocy społecznej, obejmowanie wsparciem własnym i przyznawanie uprawnień do korzystania z usług pomocy i integracji społecznej prowadzonych na zlecenie gminy przez organizacje pozarządowe lub przedsiębiorców;

- Jednostki organizacyjne gminy Słupno

realizacja zadań przewidzianych w planie przypisanych do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, fakultatywnym oraz zleconym gminie do realizacji przez administrację rządową; monitorowanie problemów społecznych, ich skali, natężenia oraz inicjowanie interwencji w tym zakresie, wnioskowanie o dokonywanie zmian w „Lokalnym planie rozwoju usług społecznych”, współpraca pomiędzy jednostkami oraz z organizacjami pozarządowymi;

- NGO, PES i inni realizatorzy

monitorowanie problemów społecznych, animacja życia społecznego, inicjowanie działań na rzecz mieszkańców gminy, w tym inicjatywa w zakresie wniosku o realizację zadania publicznego, realizacja zadań statutowych w zakresie usług społecznych, realizacja zadań zleconych przez Wójta Gminy Słupno w ramach konkursów ofert oraz w formule tzw. małego grantu.

VIII. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

1. Wskaźniki rezultatu i produktu

Lista wskaźników

- Liczba osób objętych wsparciem usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania
- Liczba osób objętych usługami sąsiedzkimi polegającymi na wsparciu opiekuńczym osoby wymagającej pomocy, które jest świadczone przez realizatorów funkcjonujących w najbliższym otoczeniu, tj. osób mieszkających niedaleko
- Liczba osób objętych usługami asystenckimi mającymi na celu zwiększenie samodzielności, rozwój predyspozycji do pełniejszego życia społecznego, a także umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób ze znaczną niepełnosprawnością
- Liczba osób wymagających wsparcia –objętych wsparciem w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w
- Usługa od drzwi do drzwi – zapewnienie specjalnego i łatwo dostępnego transportu dla osób starszych, dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – liczba przejechanych kilometrów
- Liczba stanowisk pracownika socjalnego
- Liczba osób objętych wsparciem w prowadzonym ośrodku wsparcia w formie DDP
- Liczba dzieci objętych wsparciem prowadzonych w formie opiekuńczo-specjalistycznej
- Liczba stanowisk asystenta rodziny
- Liczba osób objętych wsparciem w ramach prowadzonego Punktu Poradnictwa Specjalistycznego – usługi indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia: psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, psychiatrycznego, terapeutycznego

2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników oraz oceny jego skuteczności i efektywności Monitorowanie wdrażania założeń planu, odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale wszystkich interesariuszy, tj.:

- władz gminy,
- przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy Słupno
- przedstawicieli NGO-ów,
- innych osób zainteresowanych procesem deinstytucjonalizacji.

Wójt Gminy Słupno powoła zespół monitorujący wdrażanie planu, który w będzie przygotowywał – okresach rocznych – sprawozdanie z realizacji założonych celów i zadań. W jego skład wejdą przedstawiciele: administracji gminnej, jednostek gminnych oraz lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych zaangażowanych bezpośrednio w obszarach objętych planem. Punktem odniesienia w monitorowaniu realizacji działań będzie opracowany zestaw wskaźników obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji planów, na poziomie celów strategicznych i szczegółowych.